

MILJÖARKEOLOGISKA LABORATORIET

RAPPORT nr. 2014-009

Makrofossilanalys från Kvissle,
Njurunda sn Raä 131, Sundsvalls
kommun, Västernorrlands län.

Av Sofi Östman

INSTITUTIONEN FÖR IDÉ – OCH SAMHÄLLSSTUDIER

Makrofossilanalys från Kvissle, Njurunda sn Raä 131, Sundsvalls kommun, Västernorrlands län.

Av Sofi Östman
Miljöarkeologiska laboratoriet
Institutionen för idé- och samhällsstudier
Umeå Universitet

Inledning

Analysen gäller åtta prover från ett fornlämningsområde i Njurunda socken, Sundsvalls kommun. De undersökta anläggningarna i området utgjordes av tre mer eller mindre förstörda järnåldersgravar och ett antal stolphål från vilka proverna är tagna. Tre av proverna bestod av enbart kol och har provtagits samt analyserats i avseende att plocka fram daterbart material.

Ansvarig institution för undersökningen är Läns museet Västernorrland, Murberget och kontaktperson har varit Maria Lindeberg.

Provbehandling

Proverna var fuktiga vid ankomst och förvarades i torkrum (+30°) tills de blivit torra. Materialet vattensållades och floterades med sållar på 2 mm och 0,5 mm. Volymen på proverna mättes innan vattensållning och flotering. De tre kolproverna var av så pass liten volym att vattensållning och flotering ej var nödvändig. Det framtagna materialet torkades åter och sorterades samt artbestämdes under en stereolupp med hjälp av referenslitteratur och laboratoriets referenssamling. Förarbetet, sorteringen och artbestämningen är utförd av Sofi Östman. Utplockningen av C14 material har utförts av Roger Engelmark.

Resultat

14_007_001.

Pnr. 191. Stolphål

Provet utgjordes av ett magert växtmakrofossilt material med förekomst av träkol och ett förkolnat oidentifierbart frö. Den mindre fraktionen på 0,5 mm subsamlades vid sortering.

14_007_002. Kolprov för C14

Pnr. 191. Stolphål.

Provet innehöll inget annat än träkol, vilket plockades ut och skickades tillbaka till Maria Lindeberg på Läns museet Västernorrland. Det skickade materialet bestod av:

→ Träkol från Tall (*Pinus*) i yttre årsring. 95mg

14_007_003.

Pnr. 895. Stolphål

Materialet i detta prov utgjordes nästan helt av hårda lerkulor/klumpar och enstaka fragment träkol. Inga andra växtmakrofossila lämningar fanns i materialet.

14_007_004. Kolprov för C14

Pnr. 895. Stolphål

Provet innehöll inget annat än träkol, vilket plockades ut och skickades tillbaka till Maria Lindeberg på Läns museet Västernorrland. Det skickade materialet bestod av:

→ Träkol från Tall (Pinus) i 2 yttre årsringen. 60 mg

14_007_005.

Pnr. 892. Stolphål

Materialet i provet bestod av träkol och en del oförkolnade fröer från starr och hallon. Det oförkolnade materialet kan möjligtvis vara recent och tas därför inte med i analysen.

14_007_006. Kolprov för C14

Pnr. 892. Stolphål

Provet innehöll inget annat än träkol, vilket plockades ut och skickades tillbaka till Maria Lindeberg på Läns museet Västernorrland. Det skickade materialet bestod av:

→ Träkol från Tall (Pinus) i 2 yttre årsringen. 50 mg

14_007_007.

Pnr. 207. Brandlagerrest under NV graven.

Materialet i provet bestod till stor del av träkol samt enstaka brända ben och en del oförkolnade hallon.

14_007_008.

Pnr. 16. Östra graven med diket.

Det förkolnade materialet i provet var likt andra prov magert. Träkol och brända ben förekom samt ett förkolnat frö av grässtjärnblomma (*Stellaria graminea*), vilken är en vanlig nejlikväxt som förekommer på bland annat torra backar, berghällar och vägkanter.

Sammanfattning

Materialet i proverna från gravarna och stolphålen var magert. Det främsta materialet som kom fram var till större delen recent och kan därmed inte användas i analysen. De förkolnade fröna var så få att någon utförlig analys ej är möjlig. Övrigt material som kom fram var brända ben och träkol. För datering valdes träkol från tall ut från alla kolprover.

Referenser

Litterära källor

Mossberg, B., Stenberg, L., Ericsson, S. 1997. *Den nordiska floran*. Wahlström & Widstrand.

Digitala källor

Virtuella floran <http://linnaeus.nrm.se/flora/> (mars 2014)

Digital seed atlas <http://seeds.eldoc.ub.rug.nl/> (mars 2014)

Tabell 1. Provlista.

MAL nr	Provrnr	Anläggning	Volym (L)	Volym efter flotering	Kolprov för datering
14_007_001	191	A1 Stolphål	2	275 ml (40 ml av 0,5 mm fraktion ej sorterad)	
14_007_002	191	A1 Stolphål	0,25	250 ml	Tall, 95 mg
14_007_003	895	A3 Stolphål	2,5	175 ml	
14_007_004	895	A3 Stolphål	0,10	100 ml	Tall, 60 mg
14_007_005	892	A4 Stolphål	2,5	275 ml	
14_007_006	892	A4 Stolphål	0,25	250 ml	Tall, 50 mg
14_007_007	207	Brandlager under grav	2	50 ml	
14_007_008	16	Östra grav med dike	2	125 ml	

Tabell 2. Artlista

MAL nr	Provrnr	Växtmakro	Övrigt makro
14_007_001	191	Oid. frö	
14_007_002	191		
14_007_003	895		
14_007_004	895		
14_007_005	892	Starr, Hallon	
14_007_006	892		
14_007_007	207	Hallon	Brända ben
14_007_008	16	Grässtjärnblomma	Brända ben